

sijo na njegovo stran. Ko bi pa drevo se tako nagnilo, da bi vrhni del debela na njegovo stran visel, nima kakor naši pravdoslovci uče do njega nobene pravice, kakor do vej, ki na njegovo stran visé. Najbolje seveda kaže tako drevo za skupno lastnino smatrati in se z lepa med seboj poravnati. Do debela tudi ne dobi sosed pravice, ko bi ga kaka burja izruvala in na njegovo zemljišče vrgla. Ravno tako sme lastnik sad, ki ni s prekvisečih vej pokapalo ampak slučajno na sosedovo zemljo prišlo, nazaj tirjati.

Kdor si gori navedena paragrafa državljanskega zakonika o „drevesu na meji“ zapomni, drugače pa tudi ni kak pravdón, bode zaradi „dreves na meji“ s svojimi sosedi lahko v miru in spravi živel.

Mračnik.

Mračnik ali netopir je zaželkojedna živalica in se posebno o zaželnkah živi, ki po noči po zraku sem ter tje letajo. Posebno ponočne metulje, ponočne kukce in pred vsem drugim hrošče mračniki z veliko slastijo žrejo. Po sto in sto takih škodljivcev jeden mračnik v jedni noči polovi in pokonča, škode pa mračnik prav nobene ne stori. Toraj ga ne smemo preganjati in pokončevati.

Šota za nastelj.

Šota, kakor jo v močvirnatih krajih režejo in kopljejo, je dragocena in izvrstna nastelj. Posebno šotin drobir ali mulje je pod živino kakor vstvarjeno. Šotini drobir daje živini suho ležišče, ohrani zrak v hlevu čist in zdrav in napravi naposled izvrsten gnoj, ker živalske izločke na se potegne in tako tega dobrega gnoja v zgubo iti ne pusti. Tudi gnojišča je dobro s šotinim muljem potrošati. Gnoj postane s tem posebno dober, se ne sprejema preveč, se lahko trosi in postane po tem takem dosti bogatejši na gnojilcevih snovih. Kar je gnoju po drugod malec ali gips, to mu je šotini drobir. Vzame gnoju smrad, v oči sčemeči duh in mu ohranja gnojilec in fosforovo kislino. Komur je toraj šotini drobir na razpolaganje, zlasti brez velikih stroškov in truda, ta naj se ga poslužuje pod živino v hlev in na gnojišče.

Čas, kdaj imajo ovce jagnjeta

se da poljubno določiti ali ovni se morajo od mater proč zapreti in le takrat k njim spuščati, da se more čas njihovega jagnjetenja določiti.

Sejmovi. 15. novembra: na Vranskem, v Središču, Poličanah; 19. novembra: v Gomilici, pri sv. Jurju na Pesnici, v Podsredi, Ljubnem, Rušah, gornji Polskavi, Šoštanj, Slov. gradu. 21. novembra: v Arvežu, pri sv. Barbari v

Halozah, sv. Jurju na Ščavnici, sv. Jurju pod Tabrom, v Podčetrtku, Svetini.

Dopisi.

Iz Ljutomera. Med najbolj važne reči spadajo zdaj naše bližnje volitve v občinski zastop. Obstojite zdaj tukaj dve stranki: nemška, to je tista, ki nemške namene zastopa, in pa narodno slovenska. K prvi spadajo ljudje, ki v Ljutomeru Nemštvo branijo in si hočejo gospodstvo za vselej ohraniti, potem tisti, ki so od njih odvisni, in poslednjič taki, ki nič ne mislijo in se dajo od njih vloviti; k drugi stranki pa spadajo taki, ki so slovensko-narodnega prepričanja. V Ljutomeru nima in posebno v občinskem zastopu ne bi smelo imeti Nemštvo ničesar opraviti; kateri to želi in zatem gre, posebno ob času volitve, dela krivico veliki večini slovenskih prebivalcev v Ljutomeru, ki se svojega roda nikakor ne sramujejo. Ravno tako dela Slovincem krivico tudi tisti, kateri jim hoče braniti, da pri domačem gospodarstvu — v občini — ne bi imeli nič opraviti. — Ali je kdo v stanu dokazati, da dozdej vladajoča stranka ima najboljše misli in lastnosti v prid domače občine delovati in da so Slovenci nasproti brez vsake pameti, in jim popolnoma manjkajo lastnosti za dobro gospodarstvo? Dobro misleči Slovenci v Ljutomeru in zunaj Ljutomera bodo toraj ob času volitve vedeli svojo sveto dolžnost izpolnjevati in bodo k temu z vsemi močmi pripomagali, da Slovenec na lastni zemlji ne bo dalje ptujec ostal.

Iz Ljutomera. Minolo nedeljo sem prišel v Ljutomer, prijazen trg, kjer sem ostal do večera. Kako sem se čudil, da sem videl štacune od jutra do večera odprte, kakor vsak drug dan. Kot kmet ne morem znati, ali je nova postava o nedeljskem počitku že predru-gačena, če ne, kako se sme to goditi in trpeti? Morebiti za Ljutomer ta postava ne velja ali pa je glavvarju neznana? Tako se godi v naši lepi Avstriji, mnogo koristnih postav imamo, pa samo na papirju. Kaj nam to pomaga, ako se ne izpolnjujejo, ampak v omari v temi ležijo, na luč, v djanje pa ne pridejo?

Iz Celjskega okraja. („Nemški šulverein.“) V Celju v tiskarni pri Rakuschu, tam, kjer se je tiskal zloglasni „Lesjak“, ki pa se je uže stegnil, dali so šulvereinarji natisniti knjižurico, ki se glasi: „Resne besede o nemškem šolskem društvu“, pisana od katoliškega duhovna. Kdo je ta duhoven? Podružnica nemškega šolskega društva v Celju, ki je to knjižurico založila, pravi, da jej je ime tega duhovna znano, da pa ga ne naznani. Aha! Če kdo kaj poštenega napiše, mu ni treba svojega imena skrivati. Konečno zavjalka za-

založnik: „Naj bi besede, prišle iz globočine žalostnega srca, donele v najbolj oddaljeni koči.“ — Verjamemo, da so šulvereinovi „žalostni“ in potrtega srca. Kolikor so upili in razsajali, bilo je vse brez vidnega vspeha. Ni božjega blagoslova pri celem tem podvzetju; kajti šulverein osnovan je na temelju krivice, ter ima namen tlačiti in ponemčeyati nenemške narode.

Ta šulverein gre na glavo, življenje slovenskemu narodu, in ti reveži na duhu, naši nemškutarji, mislijo, da se bo slovenski kmet ogrel za tako društvo. Naš kmet spozna dobro tega nemškega volka, naj se skriva tudi v ovčjo kožo, ter kot „katoliški duhoven“ našemljen svoje krive nauke uči. Kakor so pošteni slovenski kmetje hitro našli dostojno mesto, kamor so „Lesjaka“, poslanega jim zastonj, nosili, ravno tako bodo vedeli tudi, kam te „resne besede o nemškem šulvereinu“ spadajo.

Iz Celja. (Katoliškemu podporn. društvu) za vzdrževanje četirirazredne dekliske šole šolskih sester v Celju so nadalje darovali, oziroma letnino odrajtali p. n. č. gg.: Premilostljivi in prevzv. gosp. knezoškof lavantinski 10 fl. Po 10 fl. dr. F. Dominkuš, odvetnik v Mariboru in J. Lenart, župnik v Tinjah; 20 fl.: J. F. Bohinec, dekan v Braslovčah; 12 fl. 30 kr.: Fr. Kalin, vmirovljen župnik v Rajhenburgu; po Andreju Podhostniku iz št. Jurja 6 fl. 50 kr. Po dr. J. Pirnatu, odvetniku v Kamniku 15 fl. Po Ant. Keržiču, katehetu v Ljubljani 6 fl. Neimenovan iz Konjiškega okraja 6 fl. Po 5 fl. p. n. č. gg.: M. Janič, posestnica v Žalcu, Ana Zanier, posestnica v št. Pavlu, J. Hausenbichler, posestnik v Žalcu, F. Irgl, katehet v Celji, Konrad Vašič, c. kr. ministerj. svetovalec in grajščak v celjski okolici, M. Kertna, župnik na Rečici, F. Majcen, veroznanski učitelj v Ptujem, Jak. Mastnak, župnik v Slivnici, J. Bratanič, župnik v Vitanji, Jak. Janič, posestnik v Žalcu. Po 2 fl.: p. n. č. gg.: Jak. Lempl, župnik v Olimji, J. Kozine, kaplan pri sv. Križu, Ant. Hajšek, dekan v Slov. Bistrici, J. Voh, župnik v Smartnu, Jož. Matoh, župnik v Galiciji, F. Vrečko, posestnik v Celji, Marija Zadušak v Celji, dr. Ljudevit Filipič, odvetnik v Celji, dr. Jož. Vrečko, odvetniški koncipijent v Celji, And. Urek, župnik na Polzeli, Neža Korošec, posestnica na Babnem, J. Jezernik, v Celjski okolici. Več neimenovanih 7 fl. 50 kr. — Bog plati vsem!

Od Drave. (Naši nemškuni in nemčuhi.) Besede nemškutar ali nemčur se ne smete več rabiti, ali prav za prav rabiti se že morete, pa varno ni, jih rabiti, ker stane denarje ali pa celo v luknjo vtaknejo tistega, kateri se drzne koga nemškutarja imenovati. Kako bomo tedaj doslej klicali človeka, kojega

je slovenska mati rodila, in kojemu je zibelja na slovenski zemlji tekla, pa se vendar Nemca štuli in v nemški paradiz sili? Izraz za tacega človeka moramo imeti, drugače je v našem jeziku luknja. luknja pa niti v črevlji ne velja, ker ovači voda v njega naleti.

Sicer nisem jezikoslovec, pa te dni, ko je bilo slabo vreme, sem se le enkrat jezikoslovja lotil, da zadelam v slovenskem jeziku luknjo, ki je po izpadu besede nemškutar nastala, in nov izraz za nemčura iztuhtam. To sem dolžen storiti, ker nam nemškutarji drugači zopet nagajajo, rekši, da zdaj nimamo imena za nje, ter da je slovenščina presurova, preokorna in preuboga za nov izraz.

Lepega imena takim ljudem ne moremo dati, sevéda ne, ker Slomšek jih zovejo naše izdajalce. Nova beseda bode pač tedaj morala po slovnici imeti končnico besede grajalke.

Po Janežičevi slovnici § 260 se pa končajo besede grajalke na: ávs, iha, úh, ún. Tedaj pa poskusimo to izraziti, kar je pol Nemca pol Slovenca: Nemčavs, — to ime ni prav prilično; nemčihha, kakor postavim pavliha, — pa tudi toto ime ne bode prav sodilo; nemčun ali nemškun, — tota bo že bolj klasična. Če je on nemškun, bi pa ona bila po njem nemškuna, katero besedo Slomšek rabijo. (Glej: Zbrani spisi Slom. 4. knj. stran 253.) nemčuh, kakor postavimo grdúh ali smrdúh; slednji izraz priporočam onim, ki niso bolj izurjeni jezikoslovci od mene, bolj izurjeni si bodo namreč že sami pomagali.

Pa kakor pravim, ti novi izrazi veljajo le nemčurjem, ne pa pravim, poštenim Nemcem. Pravi Nemci so bili, so in bodo Slovencem dobri prijatelji! Bog jih živi!

Na slovenskem Štajerju nas je 400.000 Slovencev, poleg kakih 10.000 nemčuhov, in na nemškem Štajerju je kakih 700.000 pravih, poštenih Nemcev, poleg 100.000 liberalnih Nemcev. Štiri sto tisuč Slovencev in sedem sto tisuč Nemcev gleda skupaj in so si prijatelji, in se drug drugega podpirajo v deželnem in državnem zboru. Pravi Nemci in pošteni Slovenci so si tedaj res prijatelji!

Tedaj en milijon nemških in slovenskih konservativcev zoper 100.000 liberalnih Nemcev in slovenskih nemčuhov, to je: 10 zoper 1. — in vendar ima ta eden v štajarskem deželnem zboru večino, — in to sem po ovinkih prav za prav hotel povedati! — Naši slavni nemški in slovenski konservativni poslanci naj napravijo preskušnjo in če sem prav računil, naj dregajo vlado tako dolgo, dokler ne bode krivice popravila.

Pravica in svoboda naprej — za mizo!

Iz Ptujске okolice, 8. nov. 1885. (Smrt dušnega pastirja) Vlč. gosp. Andrej Vuk, župnik na Hajdinju so 6. nov. ob eni uri popol-

noči umrli. Včeraj popoldan smo jih pokopali. Čeravno je sobota bila, kedar duhovniki mnogo opravila imajo zavoljo nedeljske božje službe, vendar se jih je dvajset zbralo, da so svojega duhovnega brata častno sprevodili do groba. Prečastiti gospod prošt Ptujski so vodili sprevod iz župnijskega dvora v cerkvo in potem iz cerkve na pokopališče. Pred ko smo jih iz cerkve na pokopališče sprevodili, imeli so č. g. guardijan P. Benedikt Hrtiš pridigo, v kateri so v imenu pokojnega gospoda slovo jemali od farmanov in od njihovih duhovnih tovarišev. Farmanov, mladih in starih, se je mnogo vdeležilo sprevoda; vidi se, da slovensko ljudstvo še po smrti ljubi in spoštuje svoje duhovnike. Jokali so se v cerkvi in pri grobu njegovi farmani ali tudi duhovniki, kajti farmani spoštovali so ga, kakor očeta in duhovniki ljubili, kakor vrlega prijatelja. Tudi so mu in mu bojo hvaležni njegovi farmani, ker si je toliko truda prizadjal pri zidanju in polepšanju njihove farne cerkve. Tudi njegovi duhovni tovarši pozabili ga ne bojo, ker je bil starim in mladim dobri prijatelj in mladim duhovnikom izvrstni svetovalec. Bog mu daj mir in pokoj in večna luč mu sveti naj!

Iz Mislinje. (Roparstvo.) Kakor je „Slov. Gosp.“ že poročal, prišli so roparji k Martinu Papežu v Tolstem vrhu, povezali moške, najšli in odnesli denarjev okoli 900 fl., obleke in slanine za 300 fl. Roparji pa vendar niso bili srečni zato, ker imamo tukaj urne in prebrisane žandarje. Ferk in Plohl sta jih prehitela že v Vitanji, enega vjela, ga tirala čez Celje, kjer so si bili roparji popred revolverje nakupili, potem sta se mučila z vjetim tolovajem celih 5 dni po Krajskej, tam sta zasedila in straži prepustila še dva roparja, katera sta celo, posestnika. Kakor že mnoge skušnje pričajo žandarji proti tatovom marljivo spolnjujejo svojo dolžnost, in naša želja je le, naj bi jih še sodnije ojustrejšje pokorile. Edini zapor brez palice potepuhom le k večemu hudodelstvu služi, ker jim je najlepša prilika, seznaati se s tovarši iz raznih krajev, tako da so po prestanem zaporu drug drugemu v pomoč. Bi jih vesili, bi kmetovalci ne trpeli toliko škode in strahu; država pa bi si prihranila milijone stroškov, katere povživajo kaznjenci, obširne sodnije in porotniki. Kdor le malo premisli krivične postavbe liberalcev in sicer: prenapete šole, prosto ženitovanje, in pa božanje potepuhov — pač more z lahko vestjo vselej in povsodi in pri vsakej volitvi škodljivim liberalnim kričačem slovo dati.

J. V. župan.

Od sv. Ane v Slov. goricah. (Šulvereinovci.) Čitateljem slavnega „Slov. Gosp.“ je dobro znano, da so se „Rožengruntarji“ vsovali v šulvereinsko, nemškutarsko šolo v Lu-

gatec, in to radi par kričačev. Večini seveda to ni bilo po volji, tistim, kateri so Slovencem pravični in dobro vedó, da jim je slovensko znati, koristna reč. Tem kričačem pa se je pri sv. Ani, v farni šoli vse premalo nemško učilo, akoravno naši narodni učitelji pametno učijo. Rajši so v tujo faro izročili otročiče svoje. tje-kaj, kjer je samo enorazrednica, tje-kaj, kjer g. katehet še redkeje imajo priliko priti. Seveda to ni zameriti Cmureškim gosp. duhovnikom. imajočim doma 4razrednico in še povrh hoditi v šulvereinsko šolo na — Sladki vrh, ob, da bi res bil. Mislim pa, da nimajo tudi velikega veselja s tema šolama, kjer je šulverein nos svoj utaknol. — Reklo se je, da je šulverein obljubil neki strašno veliko svoto za zidanje nove šole v Lugacu. Radoveden, kakšna je ta nova šola v Lugacu, kako izgleda, podal sem se nalašč po opravku svojem v Cmurek skozi blaženi Rožengrunt in slavni Lugatec. Ko sem že blizo bil, slikal sem si pred oči velikansko zgradbo, katero je šulverein v teku, mislim, dveh let, tukaj pomagal staviti. Upal sem toraj gledati veliko palačo, slično „Narodnemu gledališču“ v zlati materi Pragi, katero smo slovenski potovalci imeli letos priliko občudovati. A ko sem stopil na prostor, kjer se mi je pred nekaj leti kazalo da bo stala nova šola; čudom sem se čudil, ugledal sem nekaj kamenja in tudi opeke veliko premalo za zgradbo, katero sem si predstavljal. Vprašal sem jedno osebo po slovensko: zakaj še šola ne stoji, in mi lepo v slovenščini — v Lugacu odgovori: „Da jim ne gre pre neki nič vkup!“ — Ha, ha, si mislim, taka je, popred so upali, da jim bo šulverein celo vas sozidal, in sedaj se niti nove šole nimajo. Pri Mariji Snežni so še le letos začeli staviti narodno šolo, in pogledjmo, kako ponosno se že dviguje v zrak, mislim da bo letos dozidana. — Oh dragi Rožengruntarji, še boljje pa otroci vaši, da ste se dali zapeljati; vedite, da šulverein ni tako radodaren, kakor si ga slikate. Boljše bi bilo, da bi ostali — pošteni Slovenci, kakoršni ste se narodili. Vem, da v celaj občini Rožengrunt ni nijednega, da bi slovensko ne znal, reči pa tudi smem, da v tej občini ni najti pravega — Nemea, ki bi pis-meno dobro nemški govoril. Zakaj torej hrbet obračate Slovencem, zakaj hrbet obračate farni svoji cerkvi materi sv. Ani, katero daljni, toda pravični Nemci visoko častijo. Pride čas, da se boste kesali, vendar prepozno. Mi Slovenci visoko čislamo pravične Nemea, in se radi v nemščini vadimo, a za se, ne za nemškutarje in šulvereinovce, s katerimi se sprjazniti nikdar ne moremo. Slovenskim rodoljubom, zlasti okolo slovensko-nemških mej pa položimo na srce geslo našega presvitlega cesarja: — Viribus unitis!